

Wandel – en fietstochten

volledige informatie en downloads op monumentaalwestland.nl/routes/

's-Gravenzande

Om 11.00, 13.00 en 15.00 uur worden er stadswandelingen met een gids door het historische centrum van 's-Gravenzande gehouden. De Dorpskerk is het vertrekpunt van de wandeling. Aantal deelnemers is vastgesteld op 8 personen per gids.

Aanmelden voor de wandeling via info@oudsgravenzande.nl

Op papier is ook een wandeltocht verkrijgbaar bij de monumenten en op de website. Voor de fietsers is er een tocht die gefietst kan worden met de IZI.travel app op uw mobiele telefoon.

Kwintsheul

De hele dag door wandelingen van ongeveer 1 uur met gids langs Heulse monumenten. Alleen deelname na reservering.

Reserveren kan van 4 t/m 6 en van 8 t/m 11 september tussen 19:00 en 21:00 uur bij Eric Luiten: 06-42194780.

Monster

Er is een fietstocht die met de IZI.travel app op uw mobiele telefoon gefietst kan worden.

Naaldwijk

Bij de dorpspomp op het Wilhelminapleinplein bieden leden van de historische vereniging een boekje aan waarmee u een historische wandeling door Naaldwijk kunt maken.

Poeldijk

Er is een wandelroute beschikbaar langs alle monumentale en fraaie panden en objecten in Poeldijk. Verkrijgbaar bij de Bartholomeuskerk (P1)

Wateringen

De hele dag door wandelingen van ongeveer 1 uur met gids langs Wateringse monumenten. Alleen deelname na reservering.

Reserveren kan van 4 t/m 6 en van 8 t/m 11 september tussen 19:00 en 21:00 uur bij Eric Luiten: 06-42194780.

Kijk voor de laatste wijzigingen en aanpassingen op onze website monumentaalwestland.nl/programma

BankGiro
Loterij

**Open Monumentendag in het Westland
op zaterdag 12 en zondag 13 september 2020**

De volgende monumenten zijn te bezichtigen op de aangegeven tijden:

- D2 Museum de Timmerwerf, Hoofdstraat 63, De Lier** za 10.00-16.00 uur
Dit pand dateert uit 1642. Binnen is de werkplaats van de timmerman te zien en een woning in de stijl van 1900. Er is een expositie over de Oranjevereniging die 100 jaar bestaat.
- D4 De Zeven Gaten, Groeneveld 67, De Lier** openbaar
Dit bijzondere natuurgebied met drassige weilanden, zeven sloten en twee houtsingels behoorde tot buitenplaats Hofzicht. Er is weinig veranderd sinds de kaart van Kruikius (1712).
- G1 Lambertuskerkje, Maasdijk 189, Heenweg** za en zo 12.00-17.00 uur
De kerk werd in 1872 gebouwd door jhr. Augustinus van Rijkevorsel voor zijn pachters. Op beide dagen geeft dhr Nic Sosef, voorzitter van de Stichting Vrienden van het Sint Lambertuskerkje om 13.30 en 16.00 uur een lezing over het ontstaan, het gebruik, het onderhoud en de geschiedenis van het Lambertuskerkje en zijn trouwe bezoekers.
Zie voor de activiteiten buiten het kerkje:
<https://www.monumentaalwestland.nl/monumenten/sint-lambertuskerk-heenweg/>
- G3 Dorpskerk/ Grafkelder Langestraat 34, 's-Gravenzande** za 10.00-16.00 uur
De eerste kerk op deze plek was een bedevaartsoord in de dertiende eeuw. Het huidige kerkgebouw dateert uit 1816. Om 11.00, 13.00 en 15.00 uur worden er stadswandelingen met een gids door het historische centrum van 's-Gravenzande gehouden. De Dorpskerk is het vertrekpunt van de wandeling. Aantal deelnemers is vastgesteld op 8 personen per gids.
[Aanmelden voor de wandeling via info@oudsgravenzande.nl](mailto:info@oudsgravenzande.nl)
- G6 Uniekerk, Langestraat 181, 's-Gravenzande** za 10.00-16.00 uur
Deze onopvallende kerk uit 1903 heeft een verrassend mooi interieur. De Uniekerk is het eindpunt van de stadswandeling door historisch 's-Gravenzande (zie G3), de deelnemers aan de wandeling kunnen daar na afloop een kopje koffie/thee of een glaasje fris nuttigen.
- G7 Korenmolen, Naaldwijkseweg 117, 's-Gravenzande** za 10.00-16.00 uur
Deze stellingmolen heeft een unieke zinken bovenbouw. Hij is in 1908 gebouwd en tot 1989 in gebruik geweest. De molen kan bezichtigd worden. De wieken van de molen zijn weer in oude luister hersteld.
- G9 Oranjesluis, Maasdijk 226, 2691 NZ 's-Gravenzande** za 11.00-15.00 uur
De sluis is gebouwd in 1676 in opdracht van het Hoogheemraadschap van Delfland en op kosten van Willem III van Oranje. Bij het sluiswachtershuis wordt op zaterdag van 11:00 – 15:00 uur informatie gegeven over de geschiedenis en de functie van dit bouwwerk.
- H1 Café bij 't Hof, Hofstraat 60, Honselersdijk** za 12.00-17.00 uur
Dit café is een van oudste horecagelegenheden in het Westland. Het pand is in 1707 gebouwd als paardenstal van de naastgelegen hof herberg, waar vroeger toeristen en buitenlui onderdak vonden. Er worden dia's vertoond over de historie van het café.
- H2 De Nederhof, Hofstraat 29, Honselersdijk** za 10.00-17.00 uur
Van het voormalige Huis Honselarsdijk dat rond 1640 is gebouwd is nu alleen nog het bijgebouw de Nederhof over. Op het plein voor de Nederhof is van 14.00 uur tot 16.00 uur een verteller aanwezig. Niet van binnen te bezichtigen
- [In de Dijkstraat hangen alleen zaterdag foto's zoals het er daar vroeger uit zag.](#)
- K2 Sonnehoeck, Holle Watering 26, Kwintsheul** za 10.00-17.00 uur
Historische Druivenkwekerij Sonnehoeck is een van de eerste tuinders-bedrijven van het Westland. Je ervaart nu nog de sfeer van 100 jaar geleden. Tussen Sonnehoeck en de Bartholomeuskerk in Poeldijk vaart een schuit (P1).

- M1 Grote Kerk / Graftombe Kerkplein 1, Monster** za 10.00-16.00 uur
Het kerkgebouw was in vroeger tijden gewijd aan de Heilige Machutus en vormde de moederkerk van de omliggende parochies.
- M3 St. Machutus kerk, Choorstraat 103, Monster** za 10.00-16.00 uur
Deze kruiskerk is in 1831 gebouwd. Later werd die vergroot en er werd een fraai orgel geplaatst. In de tuin staat een Lourdes grot.
- M4 Molen De Vier Winden, Haagweg 2, Monster** za 10.00-17.00 uur
De huidige molen is in 1882 gebouwd nadat de vorige molen door brand was verwoest. De eerste molen op deze plek dateert uit 1311.
- M5 Kerk Ter Heijde, Willem III-plein 1** za 10.00-16.00 uur
Dit vissersdorp is meerdere malen verplaatst vanwege de opschuivende kustlijn. De huidige kerk is gebouwd in 1720 en verbouwd in 1952 en 2017.
- M6 Grafkelder Herckenrath, Duinpan 10, Monster** za 10.00-17.00 uur
Deze grafkelder is in 1847 aangelegd in de duinen, maar ligt nu hoger dan zijn omgeving door het afgeestten van het duingebied in het begin van de twintigste eeuw.
Er is een kleine expositie over de familie Herckenrath.
- N1 Oude Kerk, Wilhelminaplein 5, Naaldwijk** za 10.00-16.00 uur
Deze kerk mag gerekend worden tot de belangrijkste middeleeuwse kerken van Zuid-Holland.
- N3 Het Heilige Geesthofje, Heilige Geesthofje 1-12, Naaldwijk** za 10.00-16.00 uur
In 1627 werd door Frederik Hendrik een stichtingsakte afgegeven voor de bouw van 20 armenhuisjes, een ziekenzaal en de kapel.
- N4 Sint-Adrianus kerk, Molenstraat 29, Naaldwijk** za 10.00-17.00 uur
De kerk bevat mooie muurschilderingen. De kerk en de pastorietuin zijn geopend.
- N5 Kerkhof, Dijkweg t.o. 11, Naaldwijk** za 10.00-17.00 uur
Deze oude katholieke begraafplaats ligt verscholen in het groen. Er liggen imposante grafmonumenten van priesters en nonnen. Waarschijnlijk laatste bezoekmogelijkheid wegens grondverkoop door parochie Sint-Adrianus.
- N11 Vlietwoning Burgemeester Elsenweg 45, Naaldwijk** via Bruidsbogerd za 10.00-17.00 uur
De huidige boerderij is waarschijnlijk in de 15e eeuw nieuw gebouwd op de plek van de eerdere boerderij. Zeker is dat de boerderij al vóór 1561 in bezit was en bewoond werd door Willem Corszoon van der Vliet, een belangrijke man. Het is de oudste boerderij van het Westland, voorzien van een herenkamer met schouw als voorloper van de buitenplaatsen. Zie foto voorpagina.
De hele dag zijn er rondleidingen in – en rond de boerderij met kleine groepen. Zie verder:
<https://www.monumentaalwestland.nl/monumenten/boerderij-de-vlietwoning/>
- P1 Bartholomeuskerk, Voorstraat 109** za 10:00-17.00 en zo 10:30-17.00 uur
De “Kathedraal van het Westland” uit 1926 heeft een toren van 79 meter hoog. Een expositie over 75 jaar Scouting Poeldijk en een tentoonstelling van een aantal fraaie objecten zoals: kazuifels, het baldakijn, prachtig zilverwerk en de kandelaars van Colenbrander.
Er zijn beide dagen diverse muzikale optredens -zie voor de tijden en de beschrijvingen:
<https://www.monumentaalwestland.nl/monumenten/rk-bartholomeuskerk-poeldijk/>
Alleen op zaterdag zijn er vanaf 10.30 uur vaartochten naar de Historische druiventuin Sonnehoeck (K2). Daar kunt u genieten van een rondleiding verzorgd door vrijwilligers.
Er is een wandelroute langs alle monumentale en fraaie panden en objecten in Poeldijk.
- P2 Hotel St. Vincent, Voorstraat 31** za 11:00 - 17.00 en zo 11:00 – 14:00 uur
Dit fraaie verenigingsgebouw met vele Jugendstil details werd in 1905 gebouwd en is nu een hotel. Het pand is voorzien van een fraaie ingemetselde eerste steen. In het pand is een fotocollage te bezichtigen over de geschiedenis en omgeving van dit gebouw.